

УДК 332

В.В.ГРИНЕНКО

Харківська національна академія міського господарства

СИСТЕМА РЕГУЛЮВАННЯ ПРОЦЕСІВ МІСТОБУДІВЕЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ УКРАЇНИ

Проаналізовано зміст системи регулювання процесів містобудівельної діяльності органів місцевого самоврядування. Запропоновано новий механізм регулювання на основі методів аналізу та вдосконалення бізнес-процесів.

Проанализировано содержание системы регулирования процессов градостроительной деятельности органов местного самоуправления. Предложен новый механизм регулирования на основе методов анализа и усовершенствования бизнес-процессов.

The content of regulation system for local governments town-planning activity processes has been analyzed. The mechanism of town planning activity processes regulation on basis of business processes analysis and improvement methods has been proposed.

Ключові слова: містобудівельна діяльність, регулювання, система, процеси.

Містобудівельна діяльність є однією з найважливіших функцій органів місцевого самоврядування від котрої залежить інвестиційна привабливість, економічний розвиток та зовнішній вигляд міст та селищ.

Повноваження органів місцевого самоврядування в сфері містобудування визначено Законом України „Про місцеве самоврядування” і реалізуються в ході виконання процесів надання земельних ділянок під розміщення об’єктів містобудування та надання дозволів на будівництво, які регламентуються правилами забудови міста.

Проблемою є визначення системи механізмів і методів, придатних до ефективного регулювання процесами містобудівельної діяльності в сучасних умовах.

Концепція регулювання та систем регулювання в загальному вигляді є детально розробленою рядом авторів [2-5]. Подальшого вивчення та розвитку потребує зміст системи регулювання процесів надання земельних ділянок і надання дозволів на будівництво, саме цьому питанню і присвячене дослідження. Питання удосконалення регулювання процесів містобудівельної діяльності є актуальним завданням органів місцевого самоврядування та, відповідно, актуальним напрямом наукового дослідження.

Об’єктом нашого дослідження є система регулювання процесів містобудівельної діяльності органів місцевого самоврядування України.

Метою дослідження є визначення змісту та структури даної системи та визначення механізмів і методів регулювання в ній.

Теоретико-методологічною основою дослідження є теорія систем та системний аналіз, регіональна економіка, інституційна економіка, економіко-математичні методи, методи аналізу та вдосконалення бізнес-процесів. В основі дослідження лежить системний підхід.

Існує багато визначень поняття системи. Система – сукупність елементів, яка володіє наступними ознаками: зв'язками, які дозволяють за допомогою переходів по ним від елементу до елементу з'єднати два будь-яких елементу сукупності; властивістю, відмінною від властивостей окремих елементів сукупності [4]. Система (від греч. *συστήμα*, «складений») – множина взаємопов'язаних об'єктів і ресурсів, організованих процесом системогенеза в єдине ціле [5].

Метою систем регулювання є підтримання необхідного значення вихідної величини.

Системи регулювання складаються з наступних елементів [2]: об'єкт регулювання, регулятор, зовнішній вхідний вплив, вихідна величина, необхідне значення вихідної величини (норма), регулюючий вплив а також прямий та зворотній зв'язки між об'єктом регулювання та регулятором.

Регулювання процесів містобудівельної діяльності органів місцевого самоврядування – це підтримання встановлених нормативних значень їх ключових параметрів: терміни оформлення проектної та дозвільної документації, вартість розробки та оформлення проектної документації, кількість звернень забудовників, які мають бути розглянуто у встановлений термін.

В системі регулювання процесів містобудівельної діяльності органів місцевого самоврядування об'єктом регулювання виступають процеси надання земельних ділянок під розміщення об'єктів містобудування та надання дозволів на будівництво; вихідною величиною є вищезазначені ключові параметри процесів; регулятором виступають органи місцевого самоврядування; керуючі впливи на зазначені процеси можуть здійснюватись через:

- зміну складу, організаційних структур і штатних розкладів установ, задіяних у відповідних процесах;
- рівень тарифів на послуги комунальних підприємств;
- прями накази та розпорядження щодо поточної діяльності;
- документи, що безпосередньо регламентують процеси містобудівельної діяльності, зокрема правила забудови;
- надання або обмеження матеріальних та технічних ресурсів.

Прямий та зворотній зв'язки реалізуються в ході керування органів місцевого самоврядування їх виконавчими підрозділами. Схема системи регулювання процесів містобудівельної діяльності органів

місцевого самоврядування України наведена на рис.1.

Рис.1 – Система регулювання процесів містобудівельної діяльності органів місцевого самоврядування України

Регулювання є безперервним процесом. Органи місцевого самоврядування, регулюючи процеси містобудівельної діяльності, повинні отримувати інформацію про фактичні значення ключових показників процесів (кількість прийнятих рішень про надання земельних ділянок та дозволів на будівництво, терміни прийняття рішень, вартість окремих етапів процесів і процесів у цілому), встановлювати необхідні значення цих показників, розробляти регулюючі впливи, впроваджувати їх у практику роботи своїх виконавчих підрозділів і комунальних підприємств та відслідковувати результати впровадження. При відхиленні фактично отриманих результатів від запланованих, зміні вимог до процесів або змінах у законодавчій і нормативній базах цикл регулювання повторюється (рис.2).

Регулюючі впливи повинні бути спланованими, виваженими і досягати поставленої мети підтримання нормативних значень ключових параметрів процесів.

Основною проблемою є розробка обґрунтованих керуючих впли-

вів, що приведуть до очікуваних результатів, а також організація їх впровадження.

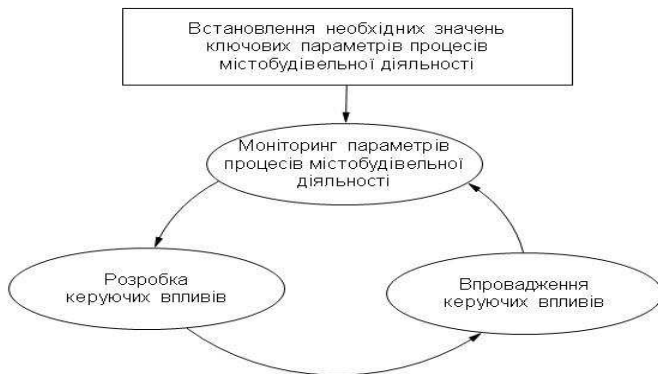

Рис.2 – Цикл регулювання процесів містобудівельної діяльності

Науково-методичною базою регулювання адміністративних бізнес-процесів підприємств є методи аналізу та вдосконалення бізнес-процесів як то реінжиніринг, бенчмаркінг, перепроєктування бізнес-процесів, детально розроблені у роботах М.Хаммера, Дж. Харрінгтона, Н.М.Абдікеева [1, 6, 7] та інших науковців.

Адміністративні процеси органів місцевого самоврядування та створених ними комунальних підприємств, таких як процеси містобудівельної діяльності, не відрізняються принципово від бізнес-процесів комерційних підприємств. В обох випадках це мережі операцій, детерміновані організаційними структурами, наявними ресурсами та рівнем технологій. Саме ці фактори визначають ефективність процесів. Різниця полягає лише у критеріях ефективності. Метою аналізу та удосконалення бізнес-процесів комерційних підприємств є максимізація прибутковості, а метою регулювання процесів містобудівельної діяльності органів місцевого самоврядування – підтримання необхідної пропускної спроможності, тривалості та вартості процесів за умов повного дотримання діючого законодавства України та забезпечення інтересів територіальних громад.

Пропонуємо використати для планування та розрахунку керуючих впливів на процеси надання земельних ділянок під будівництво та дозволів на будівництво методи реінжинірингу, бенчмаркінгу, перепроєктування бізнес-процесів.

Таким чином, наукова новизна дослідження полягає в розкритті

поняття системи регулювання процесів надання земельних ділянок і дозволів на будівництво (процесів містобудівельної діяльності) органів місцевого самоврядування України.

Проведене дослідження є актуальним теоретично, в частині поглиблення знань про системи регулювання, і практично, в частині визначення механізмів та методів, за допомогою яких органи місцевого самоврядування можуть здійснювати регулювання містобудівельної діяльності.

Подальші розробки можуть здійснюватись у напрямку детального вивчення процесів містобудівельної діяльності методами аналізу бізнес-процесів.

- 1.Абдикеев Н.М., Данько Т.П., Ильдеменов С.В., Киселев А.Д. Реинжиниринг бизнес-процессов. – М.: Эксмо, 2005. – 592 с.
- 2.Ланге О. Введение в экономическую кибернетику: Пер. с польск. – М.: Прогресс, 1968. – 145 с.
- 3.Лелюк В.О. Введение в теории систем. – Харьков: ХНАМГ, 2008. – 396 с.
- 4.Справочник по теории автоматического управления / Под ред. А.А.Красовского. – М.: Наука, 1987. – 283 с.
- 5.Перегудов Ф.И., Тарасенко Ф.П. Введение в системный анализ. – М.: Высшая школа, 1989. – 367 с
- 6.Хаммер М. Реинжиниринг корпорации. – СПб.: С-Петербург. ун-т, 1997. – 273 с.
- 7.Харрингтон Д. Оптимизация бизнес-процессов. – СПб.: Бмикро, 2002. – 328 с.

Отримано 14.04.2010

УДК 332 : 330

Г.В.ВАСИЛЬЧЕНКО, канд. екон. наук, Н.А.ДАЛЯК

Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу

МЕТОДОЛОГІЯ ЯКІСНОГО АНАЛІЗУ ОЦІНКИ СТАНУ ГРОМАДИ ЯК ЗАСІБ УПРАВЛІННЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИМ РОЗВИТКОМ ТЕРИТОРІЇ

Розкривається суть та зміст, формат і методологія застосування якісного аналізу розвитку стану територіальної громади, а також створення опитувальника як аналітичного документу, що є важливим елементом процесу оцінки рівня економіки та бізнес-клімату на конкретній території.

Раскрывается сущность и содержание, формат и методология качественного анализа состояния развития громады, создание опросника как аналитического документа, который является важным элементом процесса оценки бизнес-климата на конкретной территории.

The article covers the main points, content, format and methodology of creation of questionnaire, as analytical a document which is adding to traditional statistics, by the element of process of the strategic planning of economic development and used for the estimation of biznes-klimatu of society of city and quality of life of its members.